

MINISTER
NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

prof. Barbara Kudrycka

MNiSW-DP-SPP-126-4862-1/MZ/11

Warszawa, 15 listopada 2011 r.

Sygn. akt P 53/11

Pan
Andrzej Rzepliński
Prezes Trybunału Konstytucyjnego

Po zapoznaniu się z pytaniem prawnym Sądu Rejonowego w Gliwicach dotyczącym zgodności z Konstytucją art. 153 ust.2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie sposobu ustalania wynagrodzenia za urlop wypoczynkowy oraz ekwiwalentu za okres niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego nauczycieli akademickich – wnoszę o stwierdzenie, że oba te akty prawne są zgodne z art. 92 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Uzasadnienie

Rozporządzenie jest aktem prawnym o charakterze wykonawczym, którego wydanie jest uwarunkowane istnieniem upoważnienia ustawowego, a więc przepisu ustawy zwykłej, upoważniającego indywidualnie określony podmiot do wydania przepisów normujących konkretne zagadnienie, pozostające w bezpośrednim związku z przedmiotem regulacji tej ustawy.

Zgodnie z art. 92 ust.1 Konstytucji RP – prawidłowe szczegółowe upoważnienie ustawowe powinno określać: organ właściwy do wydania rozporządzenia, zakres spraw przekazanych do uregulowania i wytyczne dotyczące treści aktu.

W art. 153 ust.2 ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym, zwanej dalej „ustawą o szkolnictwie”, ustawodawca upoważnił ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego

do uregulowania, w drodze rozporządzenia, sposobu ustalania wynagrodzenia za urlop wypoczynkowy oraz ekwiwalentu za okres niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego, z uwzględnieniem w szczególności zasady, że wysokość ekwiwalentu pieniężnego jest ustalana zgodnie z zasadami stosowanymi przy obliczaniu wynagrodzenia za okres urlopu wypoczynkowego.

Cytowane upoważnienie spełnia wymogi określone w Konstytucji.

Niespornym jest, iż cytowany przepis w sposób prawidłowy określa organ właściwy do wydania aktu wykonawczego, wskazując w tym względzie ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego; kompetencja prawotwórcza Ministra jest umocowana w art. 149 ust.2 Konstytucji, w związku z § 1 ust.2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 marca 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Dz. U. Nr 63, poz.324).

Jednoznacznie został określony rodzaj aktu wykonawczego (rozporządzenie), oraz sformułowany zakres spraw, które miały zostać unormowane w tym rozporządzeniu tj. **sposób** ustalania wynagrodzenia za urlop wypoczynkowy oraz ekwiwalentu za okres niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego, rozumiany jako tryb postępowania w celu wyliczenia wysokości wynagrodzenia urlopowego oraz ekwiwalentu.

Trzecim koniecznym elementem upoważnienia są wytyczne; braku takowych w omawianym przepisie dopatruje się Sąd Rejonowy w Gliwicach, konstruuje w istocie zarzut, iż ustawodawca nadał omawianemu przepisowi charakter blankietowy.

Zgodnie ze stanowiskiem Trybunału Konstytucyjnego o upoważnieniu blankietowym można mówić wówczas, gdy jest ono sformułowane w sposób pozostawiający organowi upoważnionemu możliwość samodzielnego uregulowania całego kompleksu zagadnień, co do których w tekście ustawy nie ma żadnych bezpośrednich uregulowań ani wskazówek (wyrok z dnia 24 marca 1998 r. sygn. akt K 40/97 i wyrok z dnia 22 września 1997 r. sygn. akt K 25/97).

Podnieść należy, że sposób sformułowania wytycznych, zakres ich szczegółowości oraz zawarte w nich treści w zasadzie pozostawiono do uznania ustawodawcy. Co więcej – brak wytycznych w przepisie upoważniającym nie dyskwalifikuje *a priori* tego przepisu, ponieważ problem istnienia wytycznych należy rozpatrywać w całym kontekście normatywnym ustawy. Jeżeli organ wykonawczy pośrednio, poprzez analizę całokształtu przepisów ustawy, uzyska wskazówki i wytyczne do odpowiedniego ukształtowania treści rozporządzenia, to nie sposób uznać, że przepis upoważniający narusza art. 92 ust. 1 Konstytucji, o ile wytyczne można precyzyjnie zrekonstruować na podstawie innych przepisów tej ustawy (tak np. wyrok

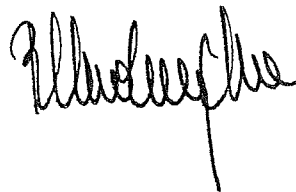
Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 września 2006 r. sygn. akt K 55/05). Wymóg umieszczenia wytycznych wyłącznie w przepisie upoważniającym nie jest zatem bezwzględny; toteż minimum treściowe wytycznych nie ma charakteru stałego, a oceniane winno być *a casu ad casum*, stosownie do regulowanej materii oraz jej związku z prawami konstytucyjnymi jednostki.

W art. 153 ust.2 ustawy o szkolnictwie wytyczną jest wskazanie, że wysokość ekwiwalentu pieniężnego jest ustalana zgodnie z zasadami, jakie stosuje się przy obliczaniu wynagrodzenia za niewykorzystany urlop wypoczynkowy. Wskazówkę co do treści rozporządzenia odnośnie obliczania świadczenia podstawowego tj. wynagrodzenia za urlop, zawiera ust.1 powołanego przepisu, zgodnie z którym – nauczycielowi akademickiemu w okresie urlopu wypoczynkowego przysługuje wynagrodzenie, jakie otrzymywałby, gdyby w tym czasie pracował, z tym wszakże zastrzeżeniem, że zmienne składniki wynagrodzenia, zasadniczo, obliczane są na podstawie przeciętnego wynagrodzenia z okresu dwunastu miesięcy poprzedzających miesiąc rozpoczęcia urlopu. Ponadto zauważyć należy, że stosunek pracy nauczyciela akademickiego w zakresie czasu pracy oraz prawa do urlopu wypoczynkowego jest znacząco różny od stosunku pracy pracownika, zatrudnionego na zasadach ogólnych tzn. przewidzianych Kodeksem pracy. Wyraża to przede wszystkim art. 130 ust.1 i ust.2 ustawy o szkolnictwie, zgodnie z którym czas pracy nauczyciela akademickiego jest określony zakresem jego obowiązków dydaktycznych, naukowych i organizacyjnych. Określenie zasad ustalania zakresu obowiązków nauczycieli akademickich, rodzaje zajęć dydaktycznych objętych zakresem tych obowiązków, w tym wymiar zadań dydaktycznych dla poszczególnych stanowisk, oraz zasady obliczania godzin dydaktycznych ustawodawca pozostawił senatowi uczelni, zakreślając jedynie granice rocznego wymiaru tych godzin (ust.3); nadmienić należy, że godzina dydaktyczna nie jest równoznaczna z godziną pracy w znaczeniu przyjętym dla klasycznych stosunków pracy. Jedynie dla nauczycieli akademickich, o których mowa w art. 108 pkt 4 ustawy (dyplomowani bibliotekarze oraz dyplomowani pracownicy dokumentacji i informacji naukowej) precyzyjnie ustalono obowiązkowy wymiar czasu pracy na 36 godzin tygodniowo (art. 130 ust. 7). Przyjęcie pięciodniowego tygodnia pracy nie oznacza zatem, że w dniach uznawanych za wolne od pracy nauczyciel nie będzie wykonywać swoich obowiązków, jeśli potrzeba taka wynika to z rozkładu zajęć przyjętego w danej jednostce organizacyjnej uczelni i indywidualnie przypisanego nauczycielowi zakresu zadań. W takim przypadku pojęcie dnia roboczego jako wyznacznika granic wykonywania pracy w ramach tygodnia może tracić na znaczeniu, co uzasadnia przyjęcie „dnia kalendarzowego” jako elementu do obliczenia

wysokości wynagrodzenia za jeden dzień urlopu wypoczynkowego w części ustalonej ze składników stałych wynagrodzenia oraz wynagrodzenia w tej części za udzielony urlop wypoczynkowy. Nadmienić należy, że nie istniała potrzeba zdefiniowania tego pojęcia, bowiem organ wydający omawiane rozporządzenie, nie nadał mu innego, niż powszechnie rozumiane znaczenie. Nie zachodzi także, podnoszona przez Sąd Rejonowy w Gliwicach, konieczność zamiany dni roboczych na dni kalendarzowe. Nowelizacja rozporządzenia, dokonana rozporządzeniem z dnia 4 marca 2009 r. (Dz. U. Nr 44, poz.357), uprościła i ujednoliciła zasady obliczania wynagrodzenia urlopowego ze składników stałych, przyjmując tę samą jednostkę okresu czasu (dzień kalendarzowy) jako dzielnik i mnożnik; w załączeniu przedkładam kopię powołanego rozporządzenia nowelizującego wraz z uzasadnieniem. Nauczyciel akademicki ma również ustawowo ograniczoną swobodę w wyborze terminu realizacji prawa do urlopu wypoczynkowego – art. 133 ust.1 ustawy wskazuje bowiem, że urlop ten powinien być wykorzystany w okresie wolnym od zajęć dydaktycznych.

Powyższe odrębności, jak również zróżnicowanie kwestii czasu pracy w grupie nauczycieli akademickich powodują, że nie sposób zastosować do tych osób uregulowań obowiązujących w odniesieniu do pracowników „kodeksowych”; natomiast stanowią - w ocenie Ministra – wskazówki uzasadniające przyjęcie sposobu obliczania wynagrodzenia urlopowego ze składników stałych, pozwalający na realizację wyrażonej w art. 153 ust.1 ustawy o szkolnictwie zasady, iż powinno ono odpowiadać wynagrodzeniu, które otrzymywałby nauczyciel w tym czasie pracujący.

Mając na uwadze powyższe – ponawiam wniosek o uznanie kwestionowanych przepisów za zgodne z art. 92 Konstytucji.

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'R. Kucharski', written in a cursive style.